МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

ФАКУЛЬТЕТ МАТЕМАТИКИ, ІНФОРМАТИКИ ТА ФІЗИКИ

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ

Міжнародна науково-практична конференція
з нагоди 70-річчя доктора педагогічних наук, професора,
заслуженого працівника освіти України,
директора Навчально-наукового інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації
СЕРГІЄНКА Володимира Петровича

МАТЕРІАЛИ

28 жовтня 2024 року

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2024

УДК 37.011:37.016-021.383]:005.745
С 24

За загальною редакцією професора **В. П. СЕРГІЄНКА**

Редакційна колегія:

В. П. Андрущенко	–	член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, доктор філософських наук, професор;
Р. Г. Драпушко	–	проректор з науково-педагогічної роботи (адміністративно-господарська діяльність), кандидат філософських наук, доцент;
В. Г. Лавриненко	–	проректор з міжнародних зв'язків, кандидат історичних наук, професор;
Н. В. Марченко	–	кандидат педагогічних наук, доцент;
Шебень Володимир	–	кандидат педагогічних наук, професор (Пряшевський університет, Словаччина);
В. П. Сергієнко	–	доктор педагогічних наук, професор;
В. М. Слабко	–	доктор педагогічних наук, професор;
Г. М. Торбін	–	проректор з наукової роботи, доктор фізико-математичних наук, професор;
В. І. Федоришин	–	доктор педагогічних наук, професор.

С 24 **Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади :** збірник мат. Міжнародної науково-практичної конф., присвяч. 70-річчю проф. В. П. Сергієнка. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 485 с.

ISBN 978-966-931-316-4

До збірника ввійшли матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції "Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади", у яких науковці розглядають актуальні питання теорії, методології та практики неперервної освіти в умовах соціальних та інформаційних змін.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.011:37.016-021.383]:005.745
DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-MKNino-Sergiyenko70-2024

ISBN 978-966-931-316-4

© Автори матеріалів, 2024
© Редакційна колегія, 2024
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024

УДК 330.341.1

Бицюра Ю. В.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та підприємництва
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сучасне суспільство все більше орієнтується на інформаційні технології та знання як основні ресурси. Це вимагає нових підходів до освіти, зокрема економічної, яка повинна готувати фахівців, здатних працювати в умовах швидких технологічних змін. У постіндустріальному суспільстві знання та інновації стають ключовими факторами економічного розвитку. Економічна освіта повинна забезпечувати студентів навичками та знаннями, необхідними для створення та впровадження інновацій.

Глобалізація економіки вимагає від фахівців високого рівня компетентності та здатності адаптуватися до міжнародних стандартів. Економічна освіта повинна відповідати цим вимогам, готуючи конкурентоспроможних фахівців.

Розглянемо приклади, що ілюструють розвиток економічної освіти в Україні:

1. Програма “Економіка” в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка [1]. Ця програма є однією з найпрестижніших в Україні. Вона включає сучасні курси з економіки, фінансів, менеджменту та маркетингу, а також активно впроваджує новітні інформаційні технології в навчальний процес.

2. Інститут економіки та прогнозування НАН України [2]. Цей інститут проводить дослідження та розробляє рекомендації для економічної політики України. Він також співпрацює з університетами для підготовки висококваліфікованих економістів.

3. Центр фінансових знань “Талан” [3] – це проєкт Національного банку України у сфері фінансової грамотності. Його мета – формування й розвиток в Україні спільноти педагогів-тренерів фінансової грамотності. Ключові завдання проєкту: підвищення фінансової грамотності українців; підвищення кваліфікації педагогів у сфері фінграмотності; залучення педагогів, дітей та молоді до заходів НБУ; розповсюдження навчальних матеріалів з фінансової грамотності.

4. Міжнародні програми обміну. Багато українських університетів, таких як Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана [4], беруть участь у міжнародних програмах обміну студентами та викладачами. Це дозволяє студентам отримувати досвід навчання за кордоном та знайомитися з найкращими світовими практиками в галузі економіки.

5. Впровадження онлайн-курсів. Університети, такі як Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Національний університет “Києво-Могилянська академія” [5], активно розвивають онлайн-курси з економіки, що дозволяє студентам з різних регіонів України отримувати якісну освіту незалежно від місця проживання.

Ці приклади демонструють, як економічна освіта в Україні адаптується до сучасних вимог та викликів, сприяючи підготовці фахівців, здатних працювати в умовах постіндустріального інформаційного суспільства.

Розвиток економічної освіти в Україні в умовах формування постіндустріального інформаційного суспільства має свої особливості та проблеми:

Особливості:

1. Інтеграція інформаційних технологій. Сучасна економічна освіта активно впроваджує інформаційні технології, що дозволяє студентам отримувати доступ до великої кількості ресурсів та інструментів для аналізу економічних даних [6].

2. Глобалізація освіти. Українські університети все більше орієнтуються на міжнародні стандарти, що сприяє підвищенню якості освіти та конкурентоспроможності випускників на світовому ринку праці.

3. Міждисциплінарний підхід. Економічна освіта включає в себе знання з різних галузей, таких як соціологія, політика, екологія, що дозволяє студентам краще розуміти комплексні економічні процеси.

Проблеми:

1. Невідповідність ринку праці. Існує розрив між знаннями та навичками, які отримують студенти, та вимогами ринку праці. Це призводить до труднощів у працевлаштуванні випускників.

2. Корупція. Корупційні практики в системі вищої освіти негативно впливають на якість навчання та довіру до освітніх установ.

3. Фінансування. Недостатнє фінансування освіти обмежує можливості для модернізації навчальних програм та впровадження новітніх технологій [6].

4. Відтік кадрів. Багато талановитих викладачів та науковців виїжджають за кордон у пошуках кращих умов праці, що призводить до дефіциту кваліфікованих кадрів в Україні.

Ці особливості та проблеми вимагають комплексного підходу до реформування економічної освіти, щоб вона відповідала сучасним викликам та потребам суспільства. Для вирішення проблем розвитку економічної освіти в Україні в умовах формування постіндустріального інформаційного суспільства можна запропонувати такі шляхи:

1. Модернізація навчальних програм: впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методів навчання; оновлення змісту курсів відповідно до актуальних вимог ринку праці та глобальних економічних тенденцій [6].

2. Підвищення кваліфікації викладачів: організація регулярних тренінгів та семінарів для викладачів з метою підвищення їхньої професійної компетентності; сприяння академічній мобільності викладачів для обміну досвідом з міжнародними колегами [7].

3. Забезпечення фінансової підтримки: збільшення державного фінансування на розвиток економічної освіти; залучення приватних інвестицій та грантів для підтримки освітніх проектів та досліджень [6].

4. Боротьба з корупцією: впровадження прозорих процедур вступу та оцінювання студентів; створення незалежних органів контролю за якістю освіти.

5. Покращення співпраці з бізнесом: розширення програм стажувань та практик для студентів у співпраці з бізнес-структурами; залучення представників бізнесу до розробки навчальних програм та проведення лекцій.

6. Розвиток онлайн-освіти: створення та впровадження онлайн-курсів та платформ для дистанційного навчання; забезпечення доступу до якісної освіти для студентів з різних регіонів України.

Ці заходи допоможуть підвищити якість економічної освіти в Україні та підготувати фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасного суспільства.

Перспективи розвитку економічної освіти в Україні в умовах формування постіндустріального інформаційного суспільства включають кілька ключових напрямків:

1. Інтеграція новітніх технологій: використання штучного інтелекту та великих даних для аналізу економічних процесів; впровадження онлайн-курсів та платформ для дистанційного навчання, що дозволяє розширити доступ до якісної освіти [8].

2. Міжнародна співпраця: розширення програм обміну студентами та викладачами з провідними університетами світу; участь у міжнародних дослідницьких проектах та конференціях, що сприяє обміну знаннями та досвідом.

3. Адаптація до ринку праці: тісна співпраця з бізнесом для розробки навчальних програм, які відповідають сучасним вимогам ринку праці; розширення програм стажувань та практик для студентів, що дозволяє їм отримати практичний досвід.

4. Підвищення якості освіти: впровадження системи контролю якості освіти, що включає регулярні оцінювання та акредитацію навчальних програм; підвищення кваліфікації викладачів через участь у тренінгах та семінарах [8].

5. Фінансова підтримка: залучення додаткових джерел фінансування, таких як гранти, інвестиції від приватного сектору та міжнародних організацій; збільшення державного фінансування на розвиток освітніх проектів та інфраструктури.

6. Інноваційні методи навчання: використання інтерактивних методів навчання, таких як симуляції, кейс-стаді та проєктне навчання; розвиток критичного мислення та аналітичних навичок у студентів.

Ці перспективи сприятимуть підвищенню якості економічної освіти в Україні та підготовці фахівців, здатних ефективно працювати в умовах постіндустріального інформаційного суспільства.

Література:

1. Економічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Освітні програми. URL : https://econom.knu.ua/educational-programs
2. Інститут економіки та прогнозування НАН України. URL : http://ief.org.ua
3. Центр фінансових знань “Талан”. URL : https://talan.bank.gov.ua
4. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. URL : https://kneu.edu.ua
5. Національний університет “Києво-Могилянська академія”. URL : https://www.ukma.edu.ua
6. Актуальні питання реформування освіти в Україні : монографія / за ред. С. Л. Лондара ; ДНУ “Інститут освітньої аналітики”. Київ, 2018. 246 с.
7. Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України. URL : https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/globalni-tendencii-i-problemi-rozvitku-osviti-naslidki-dlya
8. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол. : В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с.
9. Яровенко Т. С. Тенденції та проблеми розвитку освіти в Україні. *Економічний вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”*. 2015. № 12. С. 167-172.